

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____
din _____ 2022

**pentru aprobarea Regulamentului privind instituirea mecanismului
intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, asistența,
protecția, referirea, monitorizarea și evidența copiilor neînsoțiți veniți de pe
teritoriul altor state**

În temeiul art. 4 lit. c) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare,

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind instituirea mecanismului intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, asistența, protecția, referirea, monitorizarea și evidența copiilor neînsoțiți, veniți de pe teritoriul altor state, conform anexei.

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Muncii și Protecției Sociale și Ministerului Afacerilor Interne.

3. Prezenta Hotărâre de Guvern intră în vigoare din momentul publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

Natalia GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul Muncii
și Protecției Sociale

Marcel SPATARI

Ministrul Afacerilor Interne

Ana REVENCO

Regulament
privind instituirea mecanismului intersectorial de cooperare pentru
identificarea, evaluarea, asistența, protecția, referirea, monitorizarea și
evindeța copiilor neînsoțiți veniți de pe teritoriul altor state

Capitolul I
Dispoziții generale

1. În condițiile prezentului Regulament, copiii beneficiază de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, de cetățenie, apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație a copiilor, a părinților lor, reprezentanților legali ori responsabililor legali ai acestora.

2. Prezentul Regulament stabilește mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, asistența, protecția, referirea, monitorizarea și evidența copiilor neînsoțiți, veniți de pe teritoriul altor state.

3. Prevederile prezentului Regulament vizează acțiunile autorităților publice centrale, locale, a structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, precum și actorii relevanți ai societății civile, care activează în domeniile asistenței sociale, organelor de drept, care cooperează în vederea identificării, acordării asistenței necesare, protecției și monitorizării copiilor neînsoțiți veniți de pe teritoriul altor state.

4. Prevederile prezentului Regulament nu se aplică în privința copilului cu capacitatea deplină de exercițiu.

5. În sensul prezentului Regulament, noțiunile principale utilizate au următoarele semnificații:

1) **copil** – persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu are capacitatea deplină de exercițiu;

2) **copil cu capacitatea deplină de exercițiu** – copilul care a dobândit prin căsătorie capacitate deplină de exercițiu sau a împlinit vârsta de 16 ani și cărui i s-a atribuit capacitate deplină de exercițiu în baza hotărârii autorității tutelare sau prin hotărârea instanței de judecată;

3) **copil neînsoțit** – persoană cu vârsta sub 18 ani, fără capacitate deplină de exercițiu, care intră pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv și copilul identificat pe teritoriul Republicii Moldova fără reprezentant legal;

4) **pericol iminent** – circumstanțe care indică în mod cert asupra existenței situației de risc, inclusiv asupra prezenței elementelor constitutive ale unei infracțiuni contra vieții și/sau sănătății copilului sau asupra riscului apariției acestora în perioada imediat următoare, care au sau pot avea impact grav asupra integrității fizice și/sau psihice a copilului;

5) **trafic de copii** – transportare transfrontalieră a copiilor cu scop infracțional; recrutare, transportare, transferare, adăpostire sau primire a unui copil, precum și dare sau primire a unor plăți ori beneficii pentru obținerea consimțământului unei persoane care deține controlul asupra copilului, în scopul: exploatarei sexuale comerciale sau necomerciale, exploatarei prin muncă sau servicii forțate, practicării cerșetoriei sau a altor scopuri josnice; însușirii ajutoarelor, indemnizațiilor sau prestațiilor sociale, folosirii ilegale în testări sau experimente medicale ori științifice, exploatarei în sclavie sau în condiții similare sclaviei, folosirii în conflicte armate, folosirii în activitate criminală, prelevării organelor, țesuturilor și/sau celulelor umane;

6) **reprezentant legal** – părintele copilului, persoană sau autoritate, desemnată, conform legii, să apere drepturile și interesele legitime ale copilului și să acționeze în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și în alte domenii;

7) **însoțitor neautorizat** – persoană adultă, care însoțește copilul, dar care nu are calitate de reprezentant legal al acestuia.

6. Procedurile intersectoriale de cooperare interinstituțională sunt instituite în scopul:

1) identificării copiilor neînsoțiți la traversarea frontierei de stat și transmiterea acestora către autoritățile responsabile pentru procesare și luarea deciziilor aferente;

2) acordării asistenței copiilor neînsoțiți de către autoritățile responsabile conform cadrului normativ;

3) monitorizării, inclusiv prin schimbul de informații între autoritățile responsabile despre situația copiilor neînsoțiți;

4) garantării dreptului copiilor neînsoțiți de a li se lua în considerare interesul superior în toate deciziile care îi afectează.

Capitolul II

Grupurile de lucru intersectoriale

7. Grupurile de lucru intersectoriale sunt organe colegiale consultative, care asigură interacțiunea între autoritățile responsabile pentru procesare și luarea deciziilor aferente, în procesul de monitorizare a copiilor neînsoțiți.

8. Grupurile de lucru intersectoriale sunt organizate regional și sunt formate din reprezentanții Poliției de Frontieră, ai Biroului migrație și azil, persoanele desemnate de către structurile teritoriale de asistență socială la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, reprezentanții organizațiilor relevante ale societății civile pentru protecția copilului, precum și de alți actori relevanți cu experiență în domeniul protecției copilului.

9. Componenta nominală a reprezentanților grupurilor de lucru va fi stabilită în baza Ordinului Ministrului Afacerilor Interne.

10. Grupurile de lucru intersectoriale vor fi sesizate în scopul examinării cazurilor legate de copiii neînsoțiți, privind respectarea prevederilor prezentului Regulament.

11. Atribuțiile grupurilor de lucru intersectoriale:

- 1) coordonarea și supravegherea implementării prezentului Regulament după principiul regional;
- 2) identificarea soluțiilor, în regim de lucru, în toate cazurile care prezintă abateri de la procedurile stabilite în prezentul Regulament;
- 3) asigurarea schimbului operativ și eficient de date și informații cu autoritățile responsabile, pentru identificarea, asistența, protecția și monitorizarea copiilor neînsoțiți;
- 4) deplasarea, la necesitate, în procesul examinării sesizărilor, în punctele de trecere a frontierei de stat, centrele provizorii de gestionare a situației de criză în cazul unui aflux sporit de străini, alte centre specializate unde sunt cazați copiii neînsoțiți, care au nevoie de îngrijire alternativă, întru monitorizarea respectării prevederilor prezentului Regulament;
- 5) consemnarea rezultatelor monitorizării, în procese-verbale, cu indicarea încălcărilor depistate, cu transmiterea acestora în adresa Ministerului Muncii și Protecției Sociale și a Ministerului Afacerilor Interne.

Capitolul III
Competențele autorităților responsabile

Secțiunea 1
Poliția de Frontieră

12. Poliția de Frontieră, la autorizarea trecerii peste frontiera de stat de către copii, pe direcția intrare în Republica Moldova din Ucraina, va asigura:

- 1) identificarea copiilor neînsoțiți, care au nevoie de intervenția imediată a autorității tutelare, în baza următoarelor criterii:
 - a) copilul este însoțit de un reprezentant legal dar există dubii privind identitatea copilului sau a reprezentantului legal;
 - b) copilul declară că este în pericol sau în privința copilului există informații sau sunt presupuneri că acesta se află în pericol iminent;
 - c) copilul se prezintă fără acte de identitate, cu actele de identitate expirate, deteriorate sau în copii;
 - d) orice alte categorii de copii expuși riscurilor.
- 2) la identificarea copilului neînsoțit Poliția de Frontieră îl transmite către persoana responsabilă desemnată din cadrul autorității tutelare teritoriale de la locul identificării copilului, fiind întocmit în acest sens un act de predare-primire, conform Anexei nr. 1 la prezentul Regulament;
- 3) în cazul copiilor, în privința cărora se constată un pericol iminent, Poliția de Frontieră sesizează imediat în modul corespunzător organul de urmărire penală și întreprinde măsurile de rigoare îndreptate la curmarea, prevenirea și investigarea acțiunilor criminale îndreptate împotriva copilului, în scopul stabilirii tuturor circumstanțelor cazului și identificării persoanelor care au comis acțiunile infracționale. Organul de urmărire penală inițiază procesul de asigurare asistenței necesare copilului (*juridice, medicale, psihologice, sociale, etc.*).

13. După identificarea copiilor neînsoțiți, care au nevoie de intervenția imediată a autorității tutelare teritoriale, aceștia vor fi preluați imediat, de la reprezentanții Poliției de frontieră de către persoana responsabilă desemnată de către autoritatea tutelară teritorială de la locul identificării copiilor.

14. Poliția de Frontieră, la autorizarea trecerii peste frontiera de stat, pe direcția ieșire din Republica Moldova a copiilor veniți de pe teritoriul altor state și care nu au un reprezentant legal, va asigura:

1) verificarea actelor eliberate de către autoritățile publice și instanțele de judecată naționale, precum și de către misiunile diplomatice acreditate în Republica Moldova;

2) consultarea, la necesitate a grupului de lucru intersectorial regional, prin intermediul mijloacelor disponibile (*telefon, fax, poștă electronică, etc.*).

15. Poliția de Frontieră nu va autoriza ieșirea din Republica Moldova a copiilor în cazul în care aceștia nu întrunesc condițiile generale și cele specificate de prezentul Regulament, informând despre decizia sa persoanele desemnate din cadrul autorităților responsabile pentru executarea Regulamentului, iar la necesitate vor solicita preluarea copiilor de către persoana responsabilă desemnată de către autoritatea tutelară teritorială de la locul identificării copilului.

16. Poliția de Frontieră, în limitele competențelor, în regim operativ va solicita date și informații de la autoritățile responsabile, pentru asigurarea asistenței și monitorizării copiilor neînsoțiți, inclusiv prin intermediul grupurilor de lucru intersectoriale.

17. Personalul Poliției de Frontieră din punctele de trecere a frontierei de stat, care interacționează cu copiii va depune efort pentru identificarea semnelor care indică că copilul se află în grupul de risc, cum ar fi absenteismul, relațiile reci sau dificile dintre copil și însoțitor, impulsivitatea, lipsa controlului emoțional și alți indicatori relevanți.

18. Poliția de Frontieră va autoriza trecerea peste hotarele Republicii Moldova, pe sensul de ieșire, a copiilor neînsoțiți veniți de pe teritoriul altor state în baza Actului pentru autorizarea trecerii peste frontiera de stat a Republicii Moldova pe sensul de ieșire a copiilor neînsoțiți, conform Anexei nr. 3 al prezentului Regulament.

Secțiunea 2

Biroul migrație și azil

19. Biroul migrație și azil preia cererile de azil depuse de către copiii neînsoțiți de la Poliția de Frontieră.

20. În procesul de examinare a cererii de azil a copilului neînsoțit, comunicarea cu copilul are loc în prezența reprezentantului autorității tutelare teritoriale.

21. În cazul în care copilul a solicitat azil iar ulterior a renunțat la cererea de azil, Biroul migrație și azil eliberează dispozitivul dispoziției de încetare a examinării cererii de azil cu comunicarea acesteia copilului, în prezența autorității tutelare teritoriale de la locul aflării copilului. Dispozitivul dispoziției de încetare a

examinări cererii de azil nu constituie document care autorizează ieșirea copilului din țară.

Secțiunea 3

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

22. Ministerul Muncii și Protecției Sociale va solicita structurilor teritoriale de asistență socială desemnarea persoanelor responsabile pentru preluarea copiilor, care necesită asistență și protecție de la reprezentanții Poliției de Frontieră, în vederea identificării formei optime de protecție, care vor exercita și atribuțiile de reprezentanți legali ai copiilor neînsoțiți.

23. Structurile teritoriale de asistență socială vor transmite informația privind copiii neînsoțiți Ministerului Muncii și Protecției Sociale în fiecare zi de 28 a fiecărei luni.

24. Ministerul Muncii și Protecției Sociale va prezenta Inspectoratului General al Poliției de Frontieră lista nominală a persoanelor desemnate în conformitate cu punctul 22, cu includerea datelor de contact (*nume, prenume, funcție, număr de telefon, e-mail*).

25. Persoanele desemnate în conformitate cu punctul 22, vor asigura:

a) preluarea, în baza actului de predare-primire, de la reprezentanții Poliției de Frontieră a copiilor neînsoțiți, conform Anexei nr. 1 al prezentului Regulament;

b) înregistrarea, procesarea și asigurarea asistenței necesare inclusiv la perfectarea actelor de identitate copiilor neînsoțiți;

c) efectuarea unei evaluări rapide a interesului superior a copilului, în conformitate cu Anexa nr. 2 al prezentului Regulament;

d) informarea persoanelor, care călătoresc împreună cu copiii cu privire la condițiile de acordare a protecției internaționale în Republica Moldova și existența serviciului de urgență 112, precum și a Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru copii (*numărul unic național 116 111*) pentru raportarea cazurilor suspecte de violență, neglijare, exploatare și/ sau trafic de copii;

e) referirea copilului conform mecanismului stabilit de Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți;

f) asistarea în procesul de depunere a cererii de azil de către copilul neînsoțit, inclusiv explicarea drepturilor și obligațiilor aferente azilului. Cererea este contrasemnata de către reprezentantul autorității tutelare teritoriale, cu completarea datelor personale, funcția deținută, date de contact;

g) o formă de protecție pentru copil, care necesită asistență și protecție;

h) facilitarea acordării serviciilor specializate oferite copilului de către autoritățile responsabile, sau după caz, de organizațiile internaționale/ neguvernamentale de profil;

i) evidența și monitorizarea copiilor neînsoțiți.

Anexa nr. 1
la Regulamentul privind instituirea mecanismului intersectorial
de cooperare pentru identificarea, evaluarea, asistența, protecția,
referirea, monitorizarea și evidența copiilor neînsoțiți
veniți de pe teritoriul altor state

ACT № _____
de predare – primire

Subdiviziunea „_____”
punctul de trecere a frontierei de stat

Actul respectiv este întocmit precum că reprezentantul Poliției de Frontieră

(gradul special, numele, prenumele, funcția)
a predat, iar persoana responsabilă (autoritatea tutelară teritorială), desemnată pentru preluarea copilului de la punctul
de trecere a frontierei de stat _____

(numele, prenumele, funcția, locul de muncă, IDNP, seria, numărul și data eliberării actului de identitate)

a preluat de la frontiera de stat copilul _____

(numele, prenumele, cetățenia, data nașterii, IDNP, seria, numărul și data eliberării actului de identitate)
însoțit de către însoțitorul neautorizat (se completează după caz) _____

(numele, prenumele, cetățenia, data nașterii, IDNP, seria, numărul și data eliberării actului de identitate)

Predat _____
(numele, prenumele, semnătura)

Primit _____
(numele, prenumele, semnătura)

L.Ș.
“ _____ ” _____ 2022

L.Ș.
“ _____ ” _____ 2022

Anexa nr. 2
la Regulamentul privind instituirea mecanismului intersectorial
de cooperare pentru identificarea, evaluarea, asistența, protecția,
referirea, monitorizarea și evidența copiilor neînsoțiți
veniți de pe teritoriul altor state

**Evaluarea rapidă a situației copilului neînsoțit venit de pe teritoriul altor state
(determinarea interesului superior al copilului)**

I. Date generale:

Numele, prenumele copilului _____

Data, luna, anul nașterii a copilului _____

Cetățenia _____

Limba maternă a copilului _____

Locul identificării copilului _____

Domiciliul copilului în Ucraina _____

Domiciliul copilului în statul de origine (în cazul în care copilul este cetățean al altui stat) _____

Număr de telefon al copilului _____

Numele, prenumele părinților/părintelui/altui reprezentant legal _____

Număr de telefon al părinților/părintelui/altui reprezentant legal _____

Acte confirmative a părinților/părintelui/altui reprezentant legal (original/copie/poză):

☐ pașaport

☐ buletin de identitate (pașaport intern)

☐ alte acte (ex. certificat de naștere, căsătorie, divorț, deces, permis de conducere, decizia unei autorități instanțe)

Data intrării copilului în Republica Moldova _____

Punctul de trecere a frontierei RM pe sensul de intrare _____

Locul aflării copilului în Republica Moldova _____

II. Situația copilului

☐ copilul este neînsoțit

☐ copilul este însoțit de un însoțitor neautorizat;

☐ copilul este însoțit de un reprezentant legal, dar există dubii privind identitatea copilului sau a reprezentantului legal;

- ☐ copilul declară că este în pericol sau în privința copilului există informații sau sunt presupuneri că acesta se află în pericol iminent;
- ☐ copilul se prezintă fără acte de identitate, cu actele de identitate expirate, deteriorate sau în copii;
- ☐ alte categorii de risc (de specificat) _____

III. Detalii privind călătoria

Țara de destinație/adresa _____

Persoana gazdă (de specificat gradul de rudenie/relația cu copilul): _____

Copiile actelor de identitate a persoanei gazdă (de atașat).

Instituția socială gazdă (dacă este relevant): _____

Scopul călătoriei:

- ☐ Reîntoarcere în statul de origine
- ☐ Reîntregirea familiei (de specificat gradul de rudenie cu copilul și domiciliul membrilor familiei biologice sau extinse) _____
- ☐ Primirea de către familia extinsă, prieteni, persoane terțe (de specificat gradul de rudenie în cazul familiei extinse, domiciliul membrilor familiei extinse, prietenilor, persoanelor terțe) _____
- ☐ Plasament într-o instituție socială
- ☐ Altele (de specificat) _____

III. Persoana care însoțește copilul (din discuția cu adultul și copilul)

Numele, prenumele _____

Data, luna anul nașterii _____

Relația de rudenie cu copilul, alt tip de relație _____

Date de identificare (date din pașaport, tel. de contact) _____

Acte de identitate a însoțitorului

- ☐ pașaport
- ☐ buletin de identitate (pașaport intern)
- Acte confirmative de delegare a însoțirii copilului (original/copie/poză):
- ☐ procură
- ☐ consimțământul părinților/părintelui/altui reprezentant legal
- ☐ alte acte care confirmă relația cu copilul (ex. certificat de naștere, căsătorie, divorț, deces, permis de conducere, decizia unei autorități instanțe)

Data intrării în Republica Moldova a însoțitorului _____

Alte informații relevante

V. Observațiile persoanei desemnate de către autoritatea tutelară teritorială

În procesul colectării datelor, persoana desemnată atrage atenția la comportamentele, acțiunile, exprimările și starea copilului și adultului însoțitor și notează riscurile, conform fișei de observare, care se anexează.

De asemenea, adultul însoțitor ar trebui să furnizeze informații de bază legate de copil, inclusiv informații privind relațiile de familie și istoricul separării, frecvența contactului, precum și întrebări de control pentru a evidenția legătura dintre copil și adultul însoțitor. Acestea pot include: informații despre școlarizare, interesele și fricile copilului etc.

VI. Rezumatul discuției cu copilul
 (După discuția comună cu copilul și însoțitorul, persoana desemnată va purta o discuție individuală cu copilul în care va confirma/infirma datele colectate mai sus).
 În cazul în care, copilul nu este însoțit de nici un adult, informația la Capitolele IV – V va fi completată doar din spusele copilului.

VII. Concluzii și recomandări:

Pe sensul de intrare în Republica Moldova

	Acțiunile necesare	Argumentare (descrieți):
Există risc	Separarea copilului de însoțitor și plasarea de urgență într-o formă de protecție. Plasarea de urgență a copilului neînsoțit într-o formă de protecție.	
	Referirea cazului autorității tutelare teritoriale de la locul amplasării serviciului de plasament.	
Nu există risc	Referirea cazului autorității tutelare teritoriale de la locul de destinație a copilului	

Pe sensul de ieșire din Republica Moldova

	Acțiunile necesare	Argumentare (descrieți):
Există risc	Separarea copilului de însoțitor și plasarea de urgență într-o formă de protecție. Plasarea de urgență a copilului neînsoțit într-o formă de protecție.	
	Eliberarea actului de autorizare a trecerii frontierei de stat de către copil după depășirea situației de risc.	
Nu există risc	Eliberarea actului de autorizare a trecerii frontierei de stat de către copil.	

VIII. Evaluarea a fost efectuată de:

Nume, prenume	Funcția și instituția reprezentată	Data	Semnătura

***Fișa de observare a comportamentului, acțiunilor, exprimărilor și stărilor copilului și adultului însoțitor**

Prezenta fișă este utilizată de către persoana desemnată de autoritatea tutelară teritorială în procesul de evaluare rapidă a situației copilului, care prezintă semne de risc pentru viața și/sau sănătatea acestuia.

Nr. d/o		<i>Se va încercui răspunsul conform celor observate</i>	
		Da	Nu
1.	Copilul are urme vizibile de violență (exemplu: cicatrici, vânătăi, tăieturi etc.).	Da	Nu
2.	Copilul plânge, țipă și încearcă să se elibereze de adultul însoțitor.	Da	Nu
3.	Copilul se comportă agresiv.	Da	Nu
4.	Copilul fuge de adult.	Da	Nu
5.	Se atestă un conflict verbal sau fizic între adultul însoțitor și copil.	Da	Nu
6.	Adultul însoțitor strigă la copil.	Da	Nu
7.	Adultul însoțitor este aspru cu copilul.	Da	Nu
8.	Adultul însoțitor scutură copilul.	Da	Nu
9.	Adultul însoțitor lovește, pișcă copilul.	Da	Nu
10.	Adultul însoțitor nu este priceput la comunicarea/calmarea copilului.	Da	Nu
11.	Adultul însoțitor nu acordă atenție copilului, copilul pare izolat.	Da	Nu
12.	Adultul însoțitor lasă copilul în grija altor membri ai grupului și nu pare să aibă intenția de a avea grijă de copil.	Da	Nu
13.	Copilul dă semne non-verbale că solicită ajutor.	Da	Nu

Anexa nr. 3

*la Regulament privind instituirea mecanismului intersectorial
de cooperare pentru identificarea, evaluarea, asistența, protecția,
referirea, monitorizarea și evidența copiilor neînsoțiți
veniți de pe teritoriul altor state*

Nr. _____ din _____
localitatea _____

ACT
pentru autorizarea trecerii peste frontiera de stat a Republicii Moldova
pe sensul de ieșire a copiilor neînsoțiți

Persoana responsabilă (*reprezentantul autorității tutelare teritoriale*), care a întocmit actul

(numele, prenumele, funcția, locul de muncă, IDNP, telefonul de contact)

Datele de identitate a copilului: _____
(numele, prenumele, data, luna, anul nașterii, cetățenie, act de identitate)

Datele de identitate a persoanei care însoțește copilul _____

(numele, prenumele, data, luna, anul nașterii, cetățenie, act de identitate)

Măsurile de protecție întreprinse în privința copilului:

1. _____
2. _____
3. _____

Din declarațiile copilului și-au persoanei însoțitoare, copilul intenționează să părăsească teritoriul Republicii Moldova cu deplasarea în _____

(țara de destinație, orașul, telefon de contact)

Urmare măsurilor întreprinse,

SE CONSTATĂ:

1. Copilul _____
(numele, prenumele, data, luna, anul nașterii)

nu este în situație de risc și poate fi autorizată trecerea peste frontiera de stat a Republicii Moldova pe sensul de ieșire;

2. Persoana care însoțește copilul _____

(datele persoanei)

Semnătura _____

Data _____